

Informasjon til deg som transfunderer blodprodukter i primærhelsetjenesten

Transfusjon av blodprodukter er strengt lovregulert i forhold til sporing av produkter fra blodgiver til rett pasient. For å sikre at retningslinjene for blodtransfusjoner blir ivaretatt ber vi deg følge denne anvisningen.

Kontroll ved oppakning av transportkasse med blodprodukt:

Som kontroll på transporttemperaturen må du lese av max. og min. temperatur med en gang du åpner kassen. Følg alltid anvisningen for temperaturavlesning og fyll ut vedlagte temperaturkontrollskjema.

Blod skal transporteres mellom 1 -10°C

Dersom avlest max og min temperatur er utenfor grensene, skal blodbanken umiddelbart kontaktes for avklaring på telefon **før** transfusjonen starter.

Blodproduktene har max 6 timers holdbarhet etter at kassen er åpnet. Blod bør tempereres i romtemperatur i ca 20 minutter før transfusjon. Produktene blandes forsiktig rett før transfusjon

For avklaringer eller spørsmål kontakt din lokale blodbank som har levert blodproduktene:

Blodbanken i Bodø: 755 78482

Blodbanken i Lofoten (Gravdal): 76060352 etter kl. 17:00: 95986909

Blodbanken i Vesterålen (Stokmarknes): 754 24770

Trombocytter skal transporteres ved 20- 24°C. Før start av trombocyttransfusjoner må blodbanken **alltid** kontaktes for bakteriekontroll (Bact/Alert)

Kontrollrutiner før transfusjon skal utføres av lege og/ eller sykepleier. Bruk sjekklister på følgeskjema. Identitetskontroll skal utføres som dobbeltkontroll. Begge signerer følgeskjema for utført kontroll.

- Be pasienten om å si sitt navn og fødselsnummer (11 siffer) og kontrollér mot produktets identitetsmerking. Hvis pasienten ikke er i stand til å gjøre rede for seg må identiteten bekreftes av en person som kjenner pasienten. (Pleier eller pårørende)
- Kontrollér at produkt og følgeskriv har samme pasientidentitet og tappenummer
- Kontrollér utløpsdato på produktet.
- Se til at produktet er forlikelig med pasientens blodtype
 - Pasientens blodtype står i det høyre feltet på følgeskrivet under navn og fødselsnummer.
 - Blodproduktets blodtype står på blodposen og på følgeskrivets venstre side.

Tilkobling av transfusjonssett og transfusjon:

- Legg inn venekanyle. Det anbefales ikke tynnere kanyler enn «rosa». Sjekk at denne er åpen ved å skylle gjennom med 10 ml fysiologisk saltvann. Se til at væsken går intravenøst og ikke subkutant. Har pasienten veneport må lokale medisinskfaglige prosedyrer følges før påkobling
- Både erytrocytter (SAG-blod) og platekonsentrat(trombocyttkonsentrat) skal transfunderes gjennom transfusjonssett for fjerning av evt. aggregater eller partikler. Til erytrocytter benyttes blodsett. Til trombocytter benyttes plate/trombocytsett. Korrekt sett ligger med forsendelsen fra blodbanken
- Legg blodproduktet på et flatt underlag. Steng rulleklemma på transfusjonssettet. Åpne plastflikene på posen og stikk spissen på transfusjonssettet forsiktig inn i posen. Ved fylling av transfusjonssettet holdes tilkoblingsdelen og infusjonsslangen vendt oppover.
- Åpne rulleklemma og klem forsiktig på produktet til filterkammer og halve dråpekammer er fylt. For platesett fyll filterhuset, slik at du har oversikt over dråpetakt. Steng rulleklemma og heng opp posen
- Åpne rulleklemma og la produktet renne igjennom hele settet, til du får en dråpe ytterst på slangen. Steng rulleklemma og koble transfusjonssettet til venekanylen. Transfusjonen kan nå starte. Produktposen skal ikke henge i direkte sollys eller nær apparater som avgir varme.

Ingen medikamenter må tilføres i samme transfusjonssett som blodproduktet. Forts. neste side

Overvåkning av pasienten:

Pasienten skal overvåkes under hele transfusjonen og spesielt nøye de første 15 minuttene. Dette er viktig, da alvorlige hemolytiske transfusjonsreaksjoner kan komme raskt i dette tidsrommet

Transfusjonshastighet:

Transfusjonshastighet må alltid vurderes ut fra pasientens kliniske tilstand. For rask volumtilførsel kan være alvorlig for hjertesvake pasienter. Transfusjon av en enhet blod/trombocytter vil normalt ta ca 1 time hvis det ikke er nødvendig med spesielle forholdsregler. Er du i tvil spør behandlende lege om hvor lang tid det er ønskelig at transfusjonen skal ta. Transfusjon pr. enhet blod skal imidlertid være avsluttet innen 4 timer. For trombocytter skal den være avsluttet innen 2 timer. Etter transfusjon av blodprodukter skal de tomme posene kastes i risikoavfallsbeholder.

Eksempler på symptomer og funn ved transfusjonsreaksjoner er:

- Feber
- Frysninger
- Ryggsmarter/brystsmarter
- Pustebesvær
- Uro/angst
- Varmefølelse langs blodårene
- Fallende blodtrykk/økende puls og evt. utvikling av anafylaktisk sjokk og nyresvikt

Ved symptomer på transfusjonsreaksjon skal transfusjonen **stoppes umiddelbart**. Ansvarlig lege tilkalles for vurdering av pasientens tilstand. Dersom behandlende lege vurderer reaksjonen som en transfusjonsreaksjon skal blodbanken kontaktes før transfusjon kan fortsette. Blodbanken vil sette behandlende lege i kontakte spesialist i transfusjonsmedisin for avklaring av situasjon og videre behandling. Alle utilsiktede hendelser/avvik eller transfusjonsreaksjoner som måtte oppstå i forbindelse med transfusjoner, skal i tillegg elektronisk meldes til det nasjonale meldesystemet; www.hemovigilans.no av den som er ansvarlig for transfusjonen.

Dokumentasjon i pasientens journal:

Behandlende lege har ansvar for å dokumentere **indikasjon** og den **kliniske effekten** av transfusjonen. Følgende skal også dokumenteres i pasientens journal: **Type produkt, tappenummer og transfusjonsdato**. Benytt klistrelapp med tappenummer og blodtype, som er festet nederst på produktposens *skjørtekant* til å klistre inn i pasientens journal

Etter transfusjon:

Signerte følgeskjemaer og utfylte kontrollskjema for temperaturavlesning, samt temperaturmåler legges i transportkassen. Transportkassen med innhold sendes snarest i retur til blodbanken.

Returadresse for transportkassen står på kassens adresselapp

Opplæring i transfusjonsrutiner:

Vi i blodbanken arbeider aktivt med pasientsikkerhet og kvalitet, og alle sykepleiere/leger som utfører transfusjon av blodprodukter i Nordlandssykehuset er pålagt sertifiseringskurs i transfusjonsrutiner. For å sikre samme kvalitet på transfusjoner i primærhelsetjenesten anmoder vi om at alle som utfører transfusjoner i primærhelsetjenesten ber om kursing fra sin lokale blodbank.

Blodbanken i Bodø tilbyr også E-læringskurs i transfusjonspraksis. Kurset er tilgjengelig på følgende nettside: **campus.nlsh.no** Logg deg inn: **Brukernavn: sykehjem og passord: sykehjem**